

Nowotwory jamy ustnej i gardła

Jama ustna:

- Wargi
- Język:
2/3 przednie
- Dno jamy ustnej
- Dziąsła
- Błona śluzowa policzków
- Trójkąt zatrzonowcowy
- Podniebienie twarde

Nowotwory jamy ustnej i gardła

Gardło

- Górne-część nosowa
- Środkowe-część ustna
- Dolne-część krtaniowa

Nowotwory jamy ustnej i gardła

Nowotwory łagodne

- z tkanki zębowej
- z tkanki łącznej
włókniaki
tłuszczaki
naczyniaki krwionośne,
limfatyczne
- z nabłonka błony śluzowej
brodawczaki
gruczolaki

Nowotwory jamy ustnej i gardła

Nowotwory złośliwe

w 95%-rak płaskonabłonkowy - u 40-50%
przerzuty do węzłów chłonnych szyi
w chwili rozpoznania (I,II,III)

rak jamy ustnej - drugi po raku krtani
złośliwy występujący w rejonie głowy i szyi

Nowotwory jamy ustnej i gardła

Czynniki predysponujące:

- tytoń (żucie)-carcinogen
- alkohol-cocarcinogen
- przewlekłe drażnienie błon śluzowych
złe protezy, stany zapalne, zakażenie HPV-
szczególnie HPV-16
- niedostateczna higiena jamy ustnej
- immunosupresja

Nowotwory jamy ustnej i gardła

c.d.

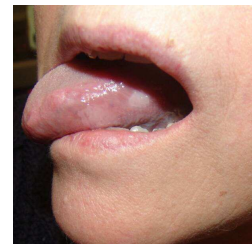
- zanik błony śluzowej –zespół Plummera
–Vinsona
- włóknienie podśluzówkowe jamy ustnej
- niedobór witamin z grupy B
- stany przednowotworowe
leukoplakia,erytroplakia

Nowotwory jamy ustnej i gardła

Leukoplakia

rozrost nabłonka wielowarstwowego płaskiego,
który ulega rogowaceniu
5-10% ulega zezłośliwieniu
częste umiejscowienie:

- dno jamy ustnej
- błona śluzowa policzka
wzdłuż linii zwarcia zębów
- zagłębienie pomiędzy
językiem, dziąsłem, łukiem
podniebiennym przednim

Nowotwory jamy ustnej i gardła

Erytroplakia

zanik i ścieńczenie błony śluzowej
w nabłonku wielowarstwowym płaskim
występują cechy dysplazji dużego stopnia
w 40% ulega zezłośliwieniu

Nowotwory jamy ustnej i gardła

■ Inne nowotwory złośliwe:

- raki gruczołowe (rak gruczołowo-torbielowaty-carcinoma adenoides cysticum)
- rak śluzowo-naskórkowy
- chłoniak-lymphoma
- czerniak-melanoma
- mięsak-sarcoma

Nowotwory jamy ustnej i gardła

- 25-30% wargi(w tym 95%warga dolna)
- 20-50% 2/3 przednie języka
- 30% dno jamy ustnej
- 7% trójkąt zatrzonowcowy
- 5% błona śluzowa policzka
- 1% podniebienie twarde

Nowotwory jamy ustnej i gardła

- Rak wargi i jamy ustnej
- T1- <2cm
- T2- >2cm<4cm
- T3- <4cm
- T4a-warga-nacieka sąsiadujące struktury:
np: warstwa korowa żuchwy i/lub szczęki,
nerw zębodołowy dolny, dno jamy ustnej,
skóra twarzy

Nowotwory jamy ustnej i gardła

- T4a-jama ustna-naciekająca sąsiadujące struktury:
np.: warstwa korowa kości żuchwy ,
lub/i szczęki , głębokie mięśnie języka,
wnętrze zatoki szczękowej lub skórę
- T4b-nacieka: mm.żwacze,
mm.skrzydłowe, wyr.skrzydłowy,
podstawa czaszki, t.szyjna wew.

Rak wargi

- postać egzofityczna(najczęściej),
wrzodziejąca , brodawkowata
- początkowo jako owrzodzenie lub krostka
- przerzuty-późno-do węzłów chłonnych
podbródkowych i podżuchwowych
- częściej warga dolna(90%)
- warga górna – agresywniejszy,szybsze
przerzuty

Rak 2/3 przednich języka

- boczna powierzchnia języka
- płaskie owrzodzenie
(najczęściej)
- rośnie szybko-w głąb mięśni
języka
- ból
- szerzy się: dno jamy ustnej,
nasada języka, łuki
podniebienne , żuchwa ,
mięśnie dna jamy ustnej,
przestrzeń przygardłowa
- wczesne przerzuty
do węzłów chłonnych

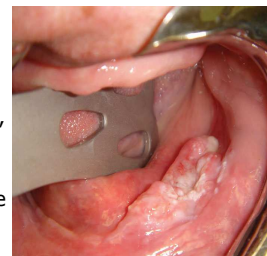

Nowotwory jamy ustnej i gardła

Rak dna jamy ustnej

- głw cz.boczne , rzadko
środkowe (okolica
wędzidełka)
- szczelinowate
pęknięcia,owrzodzenie ,
egzofityczny guz
- rośnie powoli
- nacieka: język , mięśnie
dna jamy ustnej ,
okostna żuchwy

Rak trójkąta zatrzonowcowego

- płaska zmiana w obrębie błony śluzowej
- często o wyglądzie leukoplakii
- rozszerza się : na łuki podniebienne
migdałki podniebienne,dziąsła, język,
mięśnie(policzkowy, skrzydłowy)
- powoduje szczękocisk

Rak błony śluzowej policzka

- początkowo powierzchownie
- często na podłożu leukoplakii
- szerzy się: m.policzkowy, m.żwacz, ujście śl.przyusznej-retencja śliny
- szczękocisk, ubytek tkanek policzka

Rak podniebienia twardego

- płaskie owrzodzenie-szybko powiększające się
- nacieka: kości podniebienia, penetruje w kierunku zatok przynosowych i jam nosa

Objawy raka jamy ustnej

- ból
- szczękocisk
- krwawienie
- ślinotok
- nieprzyjemny zapach z ust

Rozpoznanie

Badanie:

- kliniczne
- histologiczne
- radiologiczne

Leczenie

Zależy od:

- umiejscowienia
- rozległości
- występowania przerzutów

Leczenie-rak wargi

- <0,5cm - kriodestrukcja lub leczenie chirurgiczne
- ubytek wargi do 1/2 można zamknąć pierwotnie, większy po rekonstrukcji
- do 2cm - wyleczalność-90%
- między 2 a 4 cm-60%
- powyżej 4 cm-40%

Leczenie –rak2/3 przednich języka

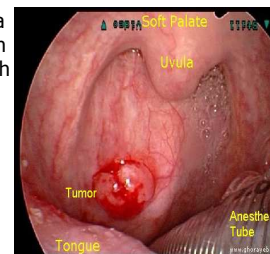
- - mały – usunięcie fragmentu języka
- - zaawansowany – konieczna mandibulotomia, możliwe zaoszczędzenie żuchwy lub usunięcie jej fragmentu

Rak gardła

- najczęściej część ustna gardła-0,9%wszystkich nowotworów złośliwych

Część ustna gardła

- podniebienie miękkie
- nasada języka
- migdałki podniebienne
- tylna ściana gardła

Rak gardła

- 46%-migdałki podniebienne
- 26%-nasada języka
- 20%-podniebienie miękkie
- tytoń, alkohol

Rak gardła

- T1-<2cm
- T2->2cm<4cm
- T3- <4cm
- T4a-nacieka:żuchwa, podniebienie twarde, głębokie mięśnie języka , mm.skrzydłowy przyśrodkowy , krtań
- T4b-skrzydłowy boczny,wyr.skrzydłowaty, boczna ściana nosogardła , t.szyjna wew. , podstawa czaszki

Rak migdałka

- egzofityczny, głębokie owrzodzenie
- nacieka łuki podniebienne , podniebienie miękkie , nasada języka , przestrzeń przygardłowa
- chłoniaki- migdałek powiększony, bez owrzodzeń

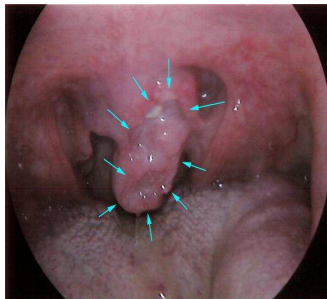
Rak nasady języka

- podśluzówkowo
- uwypuklenie,owrzodzenie
- szybko ,w głąb mięśnia języka
- rozprzestrzenia się:przestrzeń przygardłowa, mięśnie dna jamy ustnej, boczna ściana gardła , krtań, przestrzeń przednagłośniowa
- zachyłek gruszkowaty

Rak podniebienia miękkiego

- owrzodzenie
- szybko się powiększa
- nacieka-łuki podniebienne, migdałek i dalej

Objawy raka gardła

- dysfagia
- ból
- ból promieniujący do ucha-otalgia
- szczykocisk
- ślinotok
- krwawienia

- W 60% -I objaw-przerzut(I,II,III)

Rozpoznanie raka gardła

- egz lub endofityczny rozrost guza
- badanie palpacyjne
- CT,MRI

Leczenie-raka gardła

- chirurgia-rozszczepienie żuchwy faryngotomia przezgnykowa lub boczna
- rtgterapia
- rtg i chemioterapia
- brachyterapia

skuteczność leczenia – 30 - 45%- 5 letnia przy przerzutach do 20%